

HỢP TÁC NĂNG LƯỢNG TÁI TẠO VIỆT NAM - ẤN ĐỘ: TIỀM NĂNG VÀ TRIỂN VỌNG

Nguyễn Văn Linh*

Viện nghiên cứu Ấn Độ và Tây Nam Á

Ngày nhận bài: 02/07/2018, ngày gửi phản biên: 07/07/2018, ngày duyệt đăng: 30/08/2018

Quan hệ Việt Nam - Ấn Độ được nâng cấp lên Đối tác chiến lược toàn diện đã mở ra nhiều hướng hợp tác mới, sâu rộng hơn cho hai nước, trong đó có lĩnh vực năng lượng tái tạo. Với tiềm lực thị trường lớn mạnh, Ấn Độ là một trong những quốc gia đi đầu trong phát triển năng lượng tái tạo, đặc biệt là năng lượng mặt trời. Việt Nam là quốc gia có tiềm năng lớn về nguồn năng lượng thiên nhiên và luôn chủ động trong hợp tác phát triển nguồn năng lượng này. Trong vài năm trở lại đây, hợp tác năng lượng tái tạo Việt Nam - Ấn Độ được đẩy mạnh, bước đầu đạt được những thành công nhất định. Hợp tác năng lượng tái tạo là hướng đi mới có tiềm năng và triển vọng lớn, góp phần củng cố quan hệ song phương Việt Nam - Ấn Độ bền vững và thịnh vượng.

Từ khóa: Việt Nam, Ấn Độ, hợp tác Việt Nam - Ấn Độ, năng lượng tái tạo

Mở đầu

Chuyến thăm của Thủ tướng Narendra Modi đến Việt Nam năm 2016 là một dấu mốc quan trọng, mở ra giai đoạn mới cho hợp tác song phương Việt Nam và Ấn Độ trên tất cả các lĩnh vực thông qua việc hai nước nâng cấp quan hệ lên Đối tác chiến lược toàn diện. Ngành năng lượng tái tạo là lĩnh vực được cả hai quốc gia đặc biệt quan tâm. Một số dự án hợp tác đầu tư trước đó đã được phát triển và hiện nay nhiều dự án và hỗ trợ cũng đã được triển khai.

Trên cơ sở đó, bài viết tập trung làm rõ những thành tựu bước đầu và triển vọng hợp tác Việt Nam - Ấn Độ trong lĩnh vực năng lượng tái tạo. Đây là lĩnh vực hợp tác mới, thể hiện ý chí của Chính phủ hai nước cùng nỗ lực hướng tới phát triển bền vững.

1. Thị trường năng lượng tái tạo của Ấn Độ và tiềm năng phát triển ở Việt Nam

*vanlinhnguyen87@yahoo.com

1.1. Thị trường năng lượng tái tạo của Ấn Độ

Lĩnh vực năng lượng tái tạo ở Ấn Độ chịu sự quản lý của Bộ Năng lượng mới và Năng lượng tái tạo (MNRE). Năng lượng tái tạo đã trở thành một nội dung quan trọng trong quá trình lập kế hoạch năng lượng của Ấn Độ, đặc biệt kể từ khi biến đổi khí hậu trở thành vấn đề trung tâm trong chính sách của Ấn Độ và quốc tế. Hiện nay, năng lượng tái tạo đang đóng góp khoảng 12,3% tổng công suất phát hành năng lượng của Ấn Độ. Ấn Độ có công suất phát điện lớn thứ năm trên thế giới. Tính đến tháng 10/2015, tổng công suất lắp đặt nhiệt điện là 195,6 Giga Watts (GW), trong khi công suất lắp đặt thủy điện và năng lượng tái tạo và năng lượng hạt

nhân lần lượt là 42,5 GW, 36,5 GW và 5,8 GW¹.

Trong chiến lược năng lượng của Ấn Độ, một mũi nhọn luôn được đề cao là năng lượng mặt trời. Chính hướng đi này đã đưa Ấn Độ gia nhập nhóm các cường quốc năng lượng sạch hàng đầu thế giới. Trên phạm vi cả nước, 34 công viên năng lượng mặt trời đang được triển khai xây dựng tại Ấn Độ. Năng lượng Mặt trời đang dần trở thành nền tảng trong chính sách ứng phó với biến đổi khí hậu của Ấn Độ, giúp nước này thoát khỏi sự phụ thuộc vào năng lượng hóa thạch.

Phát triển năng lượng tái tạo là một trong những nội dung trọng tâm mà Ấn Độ đang nỗ lực đẩy mạnh. Đặc biệt, ngành năng lượng mặt trời đang được chính phủ nước này tập trung phát triển nhất trong lĩnh vực công nghiệp phát triển năng lượng tái tạo. Năm 2009, theo tờ báo *Le Monde*², trong vòng 30 năm tới, Ấn Độ dự kiến đầu tư khoảng 19 tỷ USD để phát triển sản xuất năng lượng mặt trời.

Theo báo cáo Tình hình Năng lượng tái tạo toàn cầu năm 2016³, trong năm 2015, Ấn Độ là một trong những quốc gia sản xuất năng lượng tái tạo hàng đầu thế giới nếu tính cả các công nghệ sản sinh năng lượng tái tạo. Ấn Độ đã đưa ra một bản kế hoạch đầy táo bạo về năng lượng sạch, theo đó quốc gia này đang hướng tới xây dựng hệ thống tái tạo năng lượng sạch lớn nhất thế giới vào năm 2022. Đây là nội dung quan trọng trong chiến lược phát triển năng lượng xanh và sạch trong 10 năm của Ấn Độ. Kế hoạch này thể hiện quyết

tâm cao của Ấn Độ trong phát triển dựa trên thế mạnh tiềm năng sẵn có của quốc gia trong tương lai gần.

Báo cáo "*Tổng quan kinh tế Đông Nam Á, Trung Quốc và Ấn Độ*"⁴ năm 2017 của Tổ chức Hợp tác và Phát triển Kinh tế (OECD) cho thấy, Ấn Độ không chỉ là một quốc gia đang phát triển có tỷ lệ tăng trưởng GDP dự kiến trung bình 6,2% trong giai đoạn 2017-2021 mà còn là một trong số những quốc gia nhận được khoản đầu tư lớn nhất (khoảng 60%) từ "*FDI xanh*" (Greenfield FDI), trợ cấp cho các khoản đầu tư, công nghệ và chuyên môn về năng lượng tái tạo, từ đó tạo ra nhu cầu việc làm xanh.

Theo tờ *Bnews.vn*, Cơ quan kiểm toán EY quốc tế cho biết Ấn Độ đã vượt qua Mỹ để trở thành quốc gia hấp dẫn thứ hai thế giới về đầu tư vào lĩnh vực năng lượng tái tạo, sau Trung Quốc. Cụ thể, theo bảng xếp hạng 40 thị trường năng lượng tái tạo hàng đầu thế giới năm 2016, vị trí số một là Trung Quốc, tiếp theo là Ấn Độ, Mỹ bị đẩy xuống vị trí thứ ba; Cơ quan kiểm toán EY cũng nhận định rằng, kết quả này cho thấy sự ủng hộ mạnh mẽ của Chính phủ Ấn Độ, cũng như sức hút của nền kinh tế ngày càng tăng đã giúp nước này đạt được thành tích trên⁵. Thêm vào đó, giá năng lượng điện của tấm năng lượng mặt trời thấp hơn so với giá năng lượng điện của các nhà máy điện chạy bằng than cũng là yếu tố quan trọng cho sự thành công của thị trường năng lượng tái tạo Ấn Độ.

Có thể dễ dàng nhận thấy, tiềm năng thị trường năng lượng tái tạo của Ấn Độ rất lớn,

¹ Renie Subin (2016), *India - Power and Renewable Energy*, <https://www.export.gov>, ngày truy cập 04/04/2017.

² TTXVN (2009).

³ *Renewables 2016 Global Status Report*, www.ren21.net, ngày truy cập 02/04/2017.

⁴ OECD (2017), *Economic Outlook for Southeast Asia, China and India 2017: Addressing Energy Challenges*, <http://www.keckpeck.com>, ngày truy cập 02/04/2017

⁵ Huy Bình (2017), *Ấn Độ - Thị trường năng lượng tái tạo hấp dẫn thứ hai thế giới*, <http://bnews.vn>, ngày truy cập 12/06/2018.

không ngừng phát triển và thu hút nguồn vốn đầu tư lớn từ nước ngoài. Ấn Độ luôn tạo sự an tâm cho các nhà đầu tư khi đầu tư vào lĩnh vực năng lượng tái tạo ở Ấn Độ.

1.2. Tiềm năng phát triển năng lượng tái tạo ở Việt Nam

Trên thế giới, năng lượng tái tạo có 3 dạng chính là năng lượng gió, năng lượng mặt trời và năng lượng sinh khối. Xét theo quan điểm này, Việt Nam có nhiều tiềm năng về năng lượng gió, năng lượng mặt trời và đã đến lúc cần phải lưu tâm đến việc khai thác các tiềm năng này. Ngoài ra, nguồn năng lượng sinh khối cũng có tiềm năng và cần được khai thác, phát triển.

Việt Nam là quốc gia nhiệt đới gió mùa, có bờ biển dài trên 3.260 km, gió biển quanh năm. Chính vì vậy, Việt Nam có thể tận dụng thế mạnh này để phát triển các nguồn năng lượng tái tạo gió. Theo đánh giá của Ngân hàng Thế giới, tiềm năng về năng lượng gió của Việt Nam có thể lên tới 500.000 MW, gấp khoảng 200 lần công suất của nhà máy thủy điện Sơn La⁶. Đây là con số cho thấy tiềm năng để phát triển ngành sản xuất năng lượng tái tạo ở Việt Nam là rất lớn. Bên cạnh đó, Việt Nam cũng có tiềm năng lớn về năng lượng mặt trời, tổng cường độ bức xạ theo phương ngang trung bình khoảng 4,3 kWh/m², số giờ nắng trung bình khoảng 2.000 giờ/năm⁷, đặc biệt là các tỉnh từ Đà Nẵng trở vào phía Nam. Như vậy, nếu lấy trung bình cứ khoảng 1 ha (5.000 m²) thu được 21,5 MW điện mặt trời mỗi giờ, Việt Nam có thể sản xuất ra hàng chục ngàn MW

công suất từ bức xạ năng lượng mặt trời mỗi năm. Việt Nam có thể lắp đặt các tấm pin năng lượng mặt trời ở nhiều vùng khác nhau như trên bờ biển, trên hồ nước, đồng bằng, rừng núi, trên mái nhà...

Đối với nguồn năng lượng sinh khối, Việt Nam là nước có nông, lâm, ngư nghiệp phát triển, phụ phẩm từ rừng, biển, nông nghiệp hàng năm rất lớn. Ngoài ra, việc tận dụng các nguồn rác thải công nghiệp, sinh hoạt từ các thành phố, khu công nghiệp,... đều có thể sản xuất ra điện năng. Theo ước tính, nguồn năng lượng sinh khối của Việt Nam năm 2015 đạt khoảng 58 triệu TOE⁸, dự kiến năm 2030 sẽ đạt khoảng 70 triệu TOE và năm 2050 sẽ đạt khoảng 88 triệu TOE⁹.

Theo nghiên cứu mới đây của Tổ chức Bảo tồn thiên nhiên Thế giới (WWF), năng lượng tái tạo có thể cung cấp hoàn toàn 100% điện năng cho Việt Nam vào năm 2050. Theo định hướng của Chính phủ, tỷ lệ năng lượng tái tạo sẽ đạt khoảng 4,5% vào năm 2020 và 6% vào năm 2030¹⁰. Những con số trên phần nào đã cho thấy sự nhạy bén của Việt Nam trong lĩnh vực năng lượng tái tạo để bắt kịp với xu hướng trong khu vực và thế giới về hướng tới năng lượng xanh và bền vững. Đây có thể coi là nền tảng cho sự phát triển năng lượng tái tạo của Việt Nam, khuyến khích, huy động mọi nguồn lực xã hội để phát triển năng lượng tái tạo với giá hợp lý, tăng dần tỷ lệ năng lượng tái tạo trong tổng sản lượng và tiêu dùng năng lượng quốc gia.

Mặc dù là quốc gia có nhiều tiềm năng về phát triển năng lượng tái tạo nhưng đến nay

⁶ Chương trình "Hội nhập: Thúc đẩy năng lượng sạch Việt Nam - EU" trên vtv1, ngày 28/6/2017.

⁷ Công ty cổ phần xây dựng điện 1, <http://www.pecc4.vn>, ngày truy cập 20/6/2018.

⁸ TOE: Tấn dầu quy đổi (Tonne of Oil Equivalent): đơn vị đo mức độ năng lượng được tạo ra hay sử dụng trong công nghiệp năng lượng.

⁹ VnEconomy (2017). *Năng lượng tái tạo ở Việt Nam. Tiềm năng lớn nhưng cần chính sách hỗ trợ*, <http://vneconomy.vn>, ngày truy cập 19/06/2018.

¹⁰ Như chú thích 6.

việc đầu tư cho phát triển năng lượng tái tạo ở Việt Nam vẫn chưa tương xứng với tiềm năng và thế mạnh sẵn có. Do vậy, phát triển năng lượng tái tạo nhằm đảm bảo an ninh năng lượng, góp phần cải thiện sức khỏe cộng đồng, bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu... là vấn đề rất cần thiết và cấp bách. Để làm được điều đó, Việt Nam cần có các chính sách phối hợp ở cấp quốc gia và vùng lãnh thổ để mở rộng thị trường năng lượng tái tạo; tăng cường hợp tác với các quốc gia có thế mạnh về lĩnh vực này trong khu vực và trên thế giới; thúc đẩy và triển khai công nghệ mới; tạo các cơ hội hấp dẫn để khuyến khích sử dụng năng lượng tái tạo đối với tất cả các lĩnh vực quan trọng trên thị trường năng lượng.

2. Hợp tác năng lượng tái tạo Việt Nam - Ấn Độ

Hợp tác trong lĩnh vực năng lượng tái tạo đang là một trong những trọng tâm hợp tác giữa Việt Nam - Ấn Độ, được Thủ tướng Narendra Modi và Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc nhất trí thúc đẩy. Hợp tác phát triển năng lượng tái tạo được xem là hướng đi mới đầy tiềm năng và triển vọng, góp phần nâng quan hệ hai nước lên tầm cao mới.

Cùng tham gia vào COP21 (Hiệp định Paris chống biến đổi khí hậu), hai nước luôn khẳng định đã, đang và tiếp tục chủ động có trách nhiệm cùng cộng đồng quốc tế chung tay nỗ lực ứng phó với biến đổi khí hậu bằng những hành động cụ thể ở tầm quốc gia và quốc tế và phát triển năng lượng tái tạo chính là hành động cụ thể hóa những cam kết trên. Hai nước đã bắt đầu đẩy mạnh các hoạt động hợp tác song phương để cân bằng hài hòa mối quan hệ giữa phát triển kinh tế, xã hội, bảo vệ môi trường sống và bảo vệ các nguồn tài nguyên đang dần cạn kiệt.

Trong những năm gần đây, Việt Nam đã mở rộng quan hệ hợp tác quốc tế trong lĩnh vực phát triển năng lượng tái tạo. Việt Nam đã nhận được sự quan tâm, ủng hộ và hợp tác của Ấn Độ dưới các hình thức như chia sẻ kinh nghiệm, đào tạo, nâng cao năng lực chuyên môn,... Đặc biệt, sau sự kiện Việt Nam, Ấn Độ nâng quan hệ hai nước lên tầm quan hệ Đối tác chiến lược toàn diện, hợp tác giữa hai bên trong lĩnh vực năng lượng tái tạo không ngừng phát triển. Việc Chính phủ Ấn Độ chia sẻ kinh nghiệm, giúp đỡ và kêu gọi đầu tư, hợp tác từ các doanh nghiệp Ấn Độ liên quan đến năng lượng tái tạo vào Việt Nam là sự minh chứng rõ nét cho mối quan hệ hợp tác này. Sau 45 năm thiết lập quan hệ ngoại giao đầy đủ, bên cạnh những thành tựu to lớn trên các lĩnh vực chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội, quan hệ Việt Nam - Ấn Độ trong lĩnh vực năng lượng tái tạo cũng đã bước đầu đạt được những kết quả đáng ghi nhận.

Với mong muốn học tập kinh nghiệm cũng như hợp tác phát triển năng lượng tái tạo trong bối cảnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, Việt Nam luôn coi trọng đối tác Ấn Độ, một trong những quốc gia đi đầu và có kinh nghiệm trong lĩnh vực năng lượng tái tạo. Điều này đã được thể hiện rõ nét trong chuyến công tác của Bộ Công thương và lãnh đạo một số tỉnh, thành do Thứ trưởng Cao Quốc Hưng làm trưởng đoàn tham gia Hội nghị Doanh nghiệp Ấn Độ, Campuchia, Lào, Myanmar và Việt Nam lần thứ 4 diễn ra ngày 27, 28/02/2017 tại Rajasthan, Ấn Độ. Trong khuôn khổ hội nghị, Đoàn đã bàn về các vấn đề bảo tồn năng lượng và năng lượng tái tạo, một trong các chủ đề trọng tâm của Hội

ngiht¹¹. Chuyển công tác này có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, thúc đẩy mối quan hệ hợp tác song phương Việt Nam - Ấn Độ trong lĩnh vực năng lượng tái tạo.

Trước đó, ngày 2/11/2016 trong chuyến thăm và làm việc tại Hà Nội của Đoàn công nghiệp Ấn Độ do ông Naushad Forbes, Chủ tịch Liên đoàn, đồng Chủ tịch Tập đoàn Forbes Mashall Pvt Ltd làm trưởng đoàn đã tìm kiếm các cơ hội đầu tư tại Việt Nam trong lĩnh vực năng lượng tái tạo và nhiều lĩnh vực khác. Chuyến công tác nhằm cụ thể hóa các nội dung làm việc của Thủ tướng Ấn Độ Narendra Modi và Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc hồi tháng 9/2016.

Về đào tạo nguồn nhân lực cho lĩnh vực năng lượng tái tạo, mỗi năm theo Chương trình học bổng hợp tác kinh tế - kỹ thuật (ITEC), Chính phủ Ấn Độ dành nhiều suất học bổng đào tạo nguồn nhân lực cho các học viên Việt Nam với sự phong phú về các ngành học, trong đó bao gồm cả lĩnh vực năng lượng hàng năm lớn. Do đó, trong định hướng phát triển bền vững, Việt Nam và Ấn Độ cần tăng cường hợp tác trong lĩnh vực này nhằm hướng tới mô hình kinh tế xanh và tìm hướng đi mới hiệu quả phát triển năng lượng tái tạo.

Năm 2017, Tập đoàn TATA đã triển khai đồng thời các dự án năng lượng điện mặt trời tại 4 tỉnh của Việt Nam với tổng công suất dự kiến là 250 MW và Tập đoàn này cũng đang nỗ lực để các dự án triển khai đúng tiến độ. Bên cạnh đó, một số công ty khác như Adani Green Energy Limited, Tập đoàn Suzlon đã khảo sát và tìm hiểu ở một số địa phương của Việt Nam để phát triển các dự án năng lượng tái tạo.

Mặc dù hợp tác Việt Nam - Ấn Độ trong lĩnh vực năng lượng tái tạo đã gặt hái được

một số kết quả bước đầu nhất định nhưng các nội dung hợp tác vẫn còn hạn chế, chưa tương xứng với mối quan hệ chiến lược giữa hai nước cũng như tiềm năng nguồn năng lượng tái tạo ở Việt Nam. Hợp tác chưa thực sự phong phú về nội dung và lĩnh vực hợp tác. Hai nước chưa có nhiều chương trình, dự án chung, chưa có nhiều biên bản ghi nhớ (MoU) về phát triển năng lượng tái tạo. Hỗ trợ đào tạo nguồn nhân lực của Ấn Độ cho Việt Nam trong lĩnh vực năng lượng tái tạo còn khá khiêm tốn.

3. Triển vọng hợp tác năng lượng tái tạo Việt Nam - Ấn Độ

Những thành công bước đầu trong lĩnh vực năng lượng tái tạo thời gian gần đây giữa hai nước có thể coi là tiền đề quan trọng cho các cơ hội hợp tác thời gian tới giữa Việt Nam và Ấn Độ. Việt Nam và Ấn Độ là hai quốc gia đang phát triển với lượng tiêu thụ năng lượng hàng năm lớn. Do đó, trong định hướng phát triển bền vững, Việt Nam và Ấn Độ cần tăng cường hợp tác trong lĩnh vực này nhằm hướng tới mô hình kinh tế xanh và tìm hướng đi mới hiệu quả phát triển năng lượng tái tạo.

Thời gian qua, Việt Nam luôn ủng hộ chiến lược phát triển năng lượng tái tạo của Ấn Độ và thể hiện mong muốn hợp tác cũng như sự giúp đỡ của Ấn Độ trong mục tiêu phát triển nguồn năng lượng tái tạo quốc gia. Việt Nam hoan nghênh sáng kiến của Ấn Độ về việc thành lập Liên minh Năng lượng Mặt trời trong khuôn khổ Hội nghị Thượng đỉnh khí hậu COP21 tại Pháp. Bên cạnh đó, Việt Nam đã đề nghị phía Ấn Độ giới thiệu các nhà đầu tư và tập đoàn trong lĩnh vực năng lượng tái

¹¹ *Hội nghị Doanh nghiệp Ấn Độ, Campuchia, Lào, Myanmar và Việt Nam lần thứ 4*, <http://baocongthuong.com.vn>, ngày truy cập 08/04/2017.

tạo tham gia vào các dự án năng lượng mặt trời tại Việt Nam¹².

Theo nhận định của Đại sứ Parvathaneni Harish, năng lượng tái tạo có thể trở thành lĩnh vực hợp tác tiềm năng giữa Ấn Độ và Việt Nam trong tương lai. Điều này được minh chứng thông qua một kế hoạch đầy tham vọng được Thủ tướng Modi công bố, với mục tiêu đạt được khả năng sản xuất 175GW điện tái tạo vào năm 2022, bao gồm 100GW điện năng từ mặt trời và 60GW điện năng từ gió¹³. Quy mô năng lượng tái tạo như vậy giúp các công ty Ấn Độ là đối tác số một của Việt Nam. Và hiện nay, một số doanh nghiệp lớn của Ấn Độ đang rất quan tâm đến các cơ hội đầu tư vào lĩnh vực năng lượng tái tạo tại Việt Nam, đặc biệt là năng lượng mặt trời và năng lượng gió. Đại sứ Parvathaneni Harish còn cho biết, *“Thủ tướng Modi muốn đưa công nghệ sản xuất năng lượng tái tạo sang các nước có những điểm tương đồng với Ấn Độ. Việt Nam và Ấn Độ đều là những nước nhiệt đới, dồi dào nguồn năng lượng mặt trời. Tiềm năng hợp tác giữa hai bên trong lĩnh vực này rất lớn và đây sẽ là lĩnh vực được thảo luận trong chuyến thăm sắp tới”*¹⁴. Đây sẽ là lĩnh vực hợp tác mới mà Chính phủ Ấn Độ và Việt Nam đã cam kết chia sẻ công nghệ nhiều hơn trong ngành sản xuất điện tổng thể và đây cũng là lĩnh vực quan trọng đối với hợp tác kinh tế giữa hai nước.

Ngày 29/3/2017, Phó Thủ tướng Trịnh Đình Dũng đã có buổi làm việc với Đại sứ Ấn Độ Parvathaneni Harish tại trụ sở Chính phủ để mở rộng quan hệ hợp tác giữa hai nước. Phó Thủ tướng đã đề nghị hai bên cần tăng

cường đầu tư trong các lĩnh vực mà Ấn Độ có thế mạnh và Việt Nam có nhu cầu, đặc biệt là các lĩnh vực năng lượng tái tạo. Đề nghị này của Phó Thủ tướng được Đại sứ Ấn Độ phản hồi: sẽ tích cực hơn nữa trong việc kết nối các doanh nghiệp hàng đầu Ấn Độ sang tìm hiểu cơ hội hợp tác, mở rộng đầu tư, trong đó có lĩnh vực năng lượng tái tạo¹⁵.

Tóm lại, triển vọng hợp tác năng lượng tái tạo Việt Nam - Ấn Độ rất tươi sáng. Việt Nam có thể đề xuất các phương án hợp tác nghiên cứu, trao đổi và đào tạo, giáo dục về năng lượng tái tạo trong sản xuất năng lượng thay thế. Bên cạnh đó, Việt Nam cũng có thể hợp tác và thu hút đầu tư của Ấn Độ để khai thác tốt hơn tiềm năng năng lượng tái tạo của Việt Nam trên cơ sở tận dụng thế mạnh của Ấn Độ và mối quan hệ chặt chẽ giữa hai nước. Tiềm năng hợp tác này đang mở ra một viễn cảnh phát triển nguồn năng lượng tái tạo lớn và hiệu quả cho Việt Nam.

Kết luận

Mặc dù vẫn còn một số khó khăn, nhưng có thể thấy, hợp tác Việt Nam - Ấn Độ trong lĩnh vực năng lượng tái tạo những năm gần đây đã có những thành công bước đầu. Sự hợp tác, giúp đỡ của Ấn Độ đối với Việt Nam đã đóng góp tích cực cho quá trình phát triển năng lượng tái tạo quốc gia, nhằm đảm bảo an ninh năng lượng, sức khỏe cộng đồng, bảo vệ môi trường và bảo tồn năng lượng hóa thạch của Việt Nam. Tuy nhiên, những kết quả này chưa thực sự tương xứng với tiềm năng hợp tác và mối quan hệ hai nước.

¹² Hội Hữu nghị Việt Nam - Ấn Độ (2016), tr. 62.

¹³ Minh Ngọc (2016), tr.28-29.

¹⁴ Nguyễn Kim (2016), *Việt Nam - Ấn Độ: Quan hệ Đối tác Chiến lược mang tính toàn diện*, <http://baoquocte.vn>, ngày truy cập 08/04/2017.

¹⁵ Xuân Tuyền (2017), *Khuyến khích doanh nghiệp Ấn Độ đầu tư tại Việt Nam*.

<http://trinhdinhdung.chinhphu.vn>, ngày truy cập 09/04/2017

Với sự nỗ lực của Chính phủ và nhân dân hai nước, chúng ta có niềm tin rằng, hợp tác năng lượng tái tạo Việt Nam - Ấn Độ sẽ ngày càng phát triển mạnh mẽ trong tương lai, đáp ứng nhu cầu phát triển của hai quốc gia thời kỳ mới.

Tài liệu tham khảo

1. Hội Hữu nghị Việt Nam - Ấn Độ, “Đẩy mạnh hợp tác đầu tư - thương mại Việt Nam - Ấn Độ”, *Tạp chí Hữu nghị*, số 126/2016.

2. Huy Bình (2017), *Ấn Độ - Thị trường năng lượng tái tạo hấp dẫn thứ hai thế giới*, <http://bnews.vn/an-do-thi-truong-nang-luong-tai-cao-hap-dan-thu-hai-the-gioi/44867.html>, ngày truy cập 12/06/2018.

3. Minh Ngọc (2016), “Bài phỏng vấn Đại sứ Ấn Độ Parvathaneni Harish tại Việt Nam”, *Tạp chí Hữu nghị*, số 126/2016, tr.28-29.

4. Nguyễn Kim (2016), *Việt Nam - Ấn Độ: Quan hệ Đối tác Chiến lược mang tính toàn diện*, <http://baoquocte.vn/viet-nam-an-do-quan-he-doi-tac-chien-luoc-mang-tinh-toan-dien-35295.html>, ngày truy cập 08/04/2017.

5. OECD (2017), *Economic Outlook for Southeast Asia, China and India 2017: Addressing Energy Challenges*. OECD publishing, Paris, http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oeecd/development/economic-outlook-for-southeast-asia-china-and-india-2017_saeo-2017-en#.WOTMj2_yjIU#page7, ngày truy cập 02/04/2017.

6. Renie Subin (2016), *India - Power and Renewable Energy*, <https://www.export.gov/article?id=India-Power-and-Renewable-Energy>, ngày truy cập 04/04/2017.

7. *Renewables 2016 Global Status Report*, www.ren21.net/wp-content/uploads/2016/05/GSR_2016_Full_Report_lowres.pdf, ngày truy cập 02/04/2017.

8. TTXVN (2009), “Ấn Độ và Trung Quốc tăng cường phát triển năng lượng tái tạo” *Thông tấn xã Việt Nam*, ngày 09/08/2009.

9. Vinh Anh (2017), “Hội nghị DN Ấn Độ, Campuchia, Lào, Myanmar và Việt Nam lần thứ 4”, báo *Công thương online*, <http://baocongthuong.com.vn/hoi-nghi-dn-an-do-campuchia-lao-myanmar-va-viet-nam-lan-thu-4.html>, ngày truy cập 08/04/2017.

10. VnEconomy (2017), *Năng lượng tái tạo ở Việt Nam: Tiềm năng lớn nhưng cần chính sách hỗ trợ*, <http://vneconomy.vn/nang-luong-tai-cao-o-viet-nam-tiem-nang-lon-nhung-can-chinh-sach-ho-tro-20171211172549373.htm>, ngày truy cập 19/06/2018.

11. Xuân Tuyền (2017), *Khuyến khích doanh nghiệp Ấn Độ đầu tư tại Việt Nam*, <http://trinhdinhdung.chinhphu.vn/Home/Khuyen-khich-doanh-nghiep-An-Do-dau-tu-tai-Viet-Nam/20173/525.vgp>, ngày truy cập 09/04/2017.

12. *Hội nghị Doanh nghiệp Ấn Độ, Campuchia, Lào, Myanmar và Việt Nam lần thứ 4*, <http://baocongthuong.com.vn/hoi-nghi-dn-an-do-campuchia-lao-myanmar-va-viet-nam-lan-thu-4.html>, ngày truy cập 08/04/2017.